

ЗАЈЕДНИЧКА ПОЗИЦИЈА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Поглавље 7: Право интелектуалне својине

Ова позиција Европске уније заснована је на њеној општој позицији за Конференцију о приступању Србије (CONF-RS 1/14), и у складу је са преговарачким принципа који су на истој потврђени, нарочито:

- сваки став који исказе било која страна у погледу неког преговарачког поглавља неће ни на који начин прејудуцирати позицију која се може заузети у другим поглављима;
- договори - чак и парцијални договори - постигнути у току преговора о поглављима који се проверавају сукцесивно не могу се сматрати коначним све док се не постигне свеобухватан договор;

као и на захтевима наведеним у тачкама 23, 28, 42. и 47. Преговарачког оквира.

Европска унија подстиче Републику Србију да настави са процесом усклађивања са правним тековинама ЕУ и њиховим делотворним спровођењем и применом, и да уопште пре приступања развије политике и инструменте што је могуће ближе онима у ЕУ. Нарочито, они треба да се тичу исцрпљења права у ЕУ/ЕЕП и сертификата о додатној заштити (СПЦ).

Права интелектуалне својине (ПИС) се тренутно исцрпљују на националном тржишту. Како би се ПИС примењивала равномерно на целом унутрашњем тржишту, исцрпљење тих права неопходно је проширити на унутрашње тржиште ЕУ тј. национално исцрпљење треба трансформисати у исцрпљење у ЕУ/ЕЕП. То изискује модификацију српског законодавства и одредаба како би се обезбедило да исцрпљење у ЕУ/ЕЕП заправо буде на снази до тренутка приступања.

ЕУ констатује да Србија, у својој преговарачкој позицији CONF-RS 7/17, прихвата правне тековине ЕУ у оквиру поглавља 7 које су биле на снази 1. јула 2016. године и да Србија изјављује да ће бити спремна да спроведе све правне тековине ЕУ, укључујући преостале правне тековине ЕУ усвојене након 1. јула 2016. године, до датума њеног приступања ЕУ.

Ауторско право и сродна права

ЕУ констатује да су одредбе српског Закона о ауторском и сродним правима делимично усклађене са правним тековинама ЕУ и да Србија намерава да постигне потпуну усклађеност до 2018. године. Према наводима Србије, измене Закона о ауторском и сродним правима укључиваће:

- Потпуно усклађивање са одредбама Директиве 2001/29/ЕЗ о хармонизацији одређених аспеката ауторског и сродних права у информационог друштву.
- Потпуно усклађивање са Директивом 2009/24/ЕЗ о правној заштити компјутерских програма.
- Потпуно усклађивање са Директивом 2006/115/ЕЗ о праву закупа и праву послуге и одређеним правима сродним ауторском праву у области интелектуалне својине.
- Потпуно усклађивање са одредбама Директиве 93/83/ЕЕЗ о ауторском праву које се примењује за сателитско емитовање и кабловски пренос.
- Потпуно усклађивање са Директивом 96/9/ЕЗ о правној заштити база података.
- Потпуно усклађивање са Директивом 2011/77/ЕУ о трајању заштите ауторског и одређених сродних права.
- Потпуно усклађивање са Директивом 2012/28/ЕУ о одређеним дозвољеним употребама напуштених дела.
- Потпуно усклађивање са Директивом 2014/26/ЕЗ о колективном управљању ауторским и сродним правима и вишетериторијалном лиценцирању права у музичким делима за употребу на интернету на унутрашњем тржишту.

ЕУ констатује да постоје изузеци од искључивог права аутора да одобре или забране јавно саопштавање својих дела у трговачким радњама као и од плаћања накнада за ауторско право ауторима и новчане накнаде извођачима и продуцентима за овакво јавно саопштавање, који су утврђени у Закону Србије о ауторском и сродним правима. У овом контексту, ЕУ подсећа да ће Србија морати да, између осталог, усклади дате одредбе са правним тековинама ЕУ о ауторском праву, како би се привремено затворило ово поглавље.

Према наводима Србије, измене Закона о ауторском и сродним правима ће такође обезбедити да се, од датума приступања Србије ЕУ, права стављања примерака дела у промет исцрпљују у погледу изворних примерака или умножених примерака дела при чему прву продају врши носилац права или се она врши уз његов пристанак у ЕУ (уместо у Србији, како се тренутно прецизира у српском законодавству), тј. национално исцрпљење права биће замењено исцрпљењем права у ЕУ. У овом контексту, ЕУ подсећа да се у складу са правним тековинама права стављања примерака дела у промет исцрпљују након прве продаје у оквиру ЕЕП.

Поред тога, ЕУ констатује да су одредбе Закона о заштити топографија полупроводничких производа делимично усклађене са одредбама Директиве Савета 87/54/ЕЕЗ те да Србија планира потпуно усклађивање.

Права индустријске својине

ЕУ констатује да је Србија достигла добар ниво усклађености са правним тековинама ЕУ о правима индустријске својине. И даље треба постићи потпуну усклађеност а Србија мора да докаже да има неопходан административни капацитет за спровођење.

Жигови као право индустријске својине у Србији уређују се одредбама Закона о жиговима. Он је делимично усклађен са правним тековинама ЕУ. ЕУ констатује да Србија намерава да измени Закон о жиговима током 2017. и 2018. године како би обезбедила потпуну усклађеност са правним тековинама ЕУ, укључујући пакет о жиговима усвојен 2015. године. Тим изменама се између осталог предвиђа да од тренутка приступања ЕУ, жиг не даје право свом власнику да забрани његову употребу у погледу робе коју је власник жига ставио на тржиште ЕУ под тим жигом или која је стављен на тржиште уз његов пристанак, чиме се национално исцрпљење права замењује исцрпљењем права у ЕУ. У овом контексту, ЕУ наглашава да се у складу са правним тековинама ЕУ права исцрпљују пошто се роба стави на тржиште ЕЕП.

ЕУ подсећа да се у складу са Уредбом о жигу ЕУ, од датума приступања нове државе чланице, жиг ЕУ који је регистрован или за који је поднета пријава у складу овом уредбом пре датума приступања, проширује на територију нове државе чланице.

Индустријски дизајн као право индустријске својине у Србији се уређује Законом о правној заштити индустријског дизајна. ЕУ констатује да Србија сматра да је њено законодавство у потпуности усклађено са правним тековинама ЕУ те да је припремљена да хармонизује своје законодавство са било којом променом правних тековина у овој области. Законом се посебно предвиђа да након приступања Србије носилац права на индустријски дизајн нема право да забрани трећим странама да даље располажу производом који садржи заштићени индустријски дизајн или који је обликован према заштићеном индустријском дизајну када је носилац права ставио производ на тржиште ЕУ или ЕЕП или када је производ стављен уз његову сагласност, чиме се национално исцрпљење права замењује исцрпљењем права у ЕУ и ЕЕП.

Законом се такође предвиђа да на дан приступања Србије ЕУ индустријски дизајн заштићен у ЕУ представља право првенства у односу на индустријски дизајн за који се подноси пријава на националном нивоу након датума приступања. У овом контексту, ЕУ подсећа да се у складу са Уредбом о комунитарном дизајну, од датума приступања нове државе чланице, комунитарни дизајн, који је заштићен или за који је поднета пријава у складу са овом уредбом пре датума приступања, проширује на територију нове државе чланице.

Патентна права у Србији се уређују Законом о патентима. ЕУ констатује да је Србија већ држава уговорница у оквиру Европске патентне организације те да је њено законодавство делимично усклађено са правним тековинама ЕУ. ЕУ констатује да Србија намерава да измени Закон о патентима током 2017. године и да ће, према наводима Србије, тим изменама закон у највећој мери бити усклађен са:

- Директивом 98/44/ЕЗ о правној заштити биотехнолошких проналазака. ЕУ констатује да се планираним изменама, између осталог, обезбеђује да ће од датума приступања Србије национално исцрпљење права бити замењено исцрпљењем права у ЕУ.
- Уредбом (ЕЗ) бр. 1610/96 о креирању сертификата о додатној заштити (СПЦ) за средства за заштиту биља и Уредбом (ЕЗ) бр. 469/2009 о СПЦ за медицинске производе, укључујући дефинисање сертификата и основног патента, поништење сертификата, педијатријска продужења, медицинске производе, средства за заштиту биља, обавезне лиценце и биолошке материјале. ЕУ констатује да се планираним изменама, између осталог, предвиђа да ће се, од датума приступања Србије, сматрати да је прво добијање дозволе за стављање лека или средства за заштиту биља на тржиште датум издавања такве дозволе у држави чланици ЕУ. У овом контексту, ЕУ подсећа да је у складу са правним тековинама ЕУ релевантни датум датум издавања такве дозволе у ЕЕП.
- Уредбом (ЕЗ) бр. 1901/2006 о медицинским производима за педијатријску употребу. ЕУ констатује да се планираним изменама, између осталог, обезбеђује да ће од датума приступања Србије СПЦ за медицинске производе за педијатријску употребу бити продужени шест месеци.
- Уредбом (ЕЗ) бр. 816/2006 о обавезном лиценцирању патената који се односе на производњу фармацеутских производа за извоз у земље са проблемима јавног здравља.

Пословне тајне

ЕУ констатује да Србија немерава да усклади своје законодавство са Директивом 2016/943 од 8. јуна 2016. године о заштити неоткривених знања и искуства и пословних информација (пословне тајне) од њиховог незаконитог прибављања, коришћења и откривања.

Спровођење

ЕУ констатује да је Србија делимично ускладила своје законодавство са Директивом 2004/48/ЕЗ о спровођењу права интелектуалне својине. Неке од одредаба ове директиве су пренете у законе о ауторском и сродним правима, топографијама полупроводничких производа, патентима, жиговима и индустријском дизајну. Одредбе о спровођењу права према грађанском праву су такође обухваћене Законом о извршењу и обезбеђењу, облигационим односима и судским поступцима. ЕУ констатује да изменама закона о ауторском и сродним правима, патентима, жиговима и заштити топографија полупроводничких производа које су планиране у 2017. години, Србија намерава да обезбеди потпуно усклађивање свог законодавства са Директивом 2004/48/ЕЗ.

Јачање институционалног и административног капацитета

ЕУ истиче важност да Србија обезбеди довољан административни капацитет за спровођење правних тековина ЕУ у области права интелектуалне својине. ЕУ констатује да Србија има основне надлежне органе за спровођење политике и права интелектуалне својине, као што су Завод за интелектуалну својину, Управа царина, Тржишна инспекција, Инспекција за лекове и медицинска средства и Пореска управа. Државна тужилаштва и судови су такође надлежни за спровођење ПИС.

ЕУ констатује да је Србија навела своје планове да побољша спровођење ПИС у Стратегији интелектуалне својине за период 2017–2021. чије се усвајање очекује. Србија намерава да побољша функционисање Координационог тела за ефикасну заштиту ПИС, које је координисало активности горепомнутих органа. У ту сврху, Србија намерава да побољша размену података о повреди ПИС између спроведбених тела.

Србија планира да у предстојећем периоду ојача административни капацитет релевантних органа укључених у спровођење права интелектуалне својине, посебно кроз редовне обуке и формирање специјалних организационих јединица за спровођење ПИС унутар институција које немају такве јединице.

ЕУ такође поздравља планове Србије да ојача спровођење права интелектуалне својине на интернету и да подигне ниво јавне свести о важности поштовања ПИС.

ЕУ ће пратити спровођење мера које је Србија навела у својој преговарачкој позицији CONF-RS 7/17 као и спровођење српске Стратегије интелектуалне својине за период 2017–2021. ЕУ очекује да ће ово спровођење резултирати бољим спровођењем права интелектуалне својине и смањењем пиратерије, фалсификовања и свеукупних повреда права интелектуалне својине.

* * *

Имајући у виду тренутну ситуацију у погледу припремљености Србије, ЕУ констатује да, подразумевајући да Србија мора да настави да остварује напредак у усклађивању са правним тековинама ЕУ обухваћеним поглављем о Праву интелектуалне својине, као и напредак у њиховом спровођењу као и спровођењу ПИС, ово поглавље може бити привремено затворено искључиво када се ЕУ сагласи да су остварена следећа мерила:

- Србија треба да изврши све неопходне законодавне измене како би обезбедила исцрпљење права у ЕУ/ЕЕП у свим областима од датума приступања.
- Србија треба да усклади своје законодавство са правним тековинама ЕУ о ауторском праву и сродним правима, патентима и жиговима.
- Србија треба да обезбеди довољан административни капацитет за регистровање права интелектуалне својине; као и да достави извештаје о резултатима спровођења од стране релевантних органа управе и од стране грађанског и, по потреби, кривичног правосуђа.

Праћење напретка у усклађивању са правним тековинама ЕУ и њиховог спровођења наставиће се током преговора. ЕУ наглашава да ће посебну пажњу посветити праћењу свих специфичних питања која су наведена горе у тексту, у циљу да се обезбеде административни капацитети Србије, њени капацитети за спровођење правних тековина Европске уније у овом поглављу и завршетак усклађивања законодавства посебно у вези са исцрпљењем права и СПЦ. Нарочито је потребно размотрити везе између овог поглавља и осталих преговарачких поглавља. Коначна оцена усклађености српског законодавства са правним тековинама ЕУ и њених спроведбених капацитета може бити дата само у каснијој фази преговора. Поред свих информација које ЕУ може захтевати за потребе преговора у овом поглављу, а које треба доставити Конференцији, ЕУ позива Србију да редовно доставља детаљне писане информације Савету за стабилизацију и придруживање о напретку у спровођењу правних тековина ЕУ.

Имајући у виду сва горенаведена разматрања, Конференција ће морати да се врати на ово поглавље у одговарајућем тренутку.

Осим тога, ЕУ подсећа да може доћи до усвајања нових правних тековина ЕУ у периоду између 1. јула 2016. године и закључења преговора.